

ET ØJEBLIK

Fotomanipulation: Gabrielle Farah

Konflikterne kommer lidt tættere på

KUNST. Fredag åbnede en lille fotoudstilling på husbåden 'Liva II', som ligger i Nyhavn ud for Nyhavn 22 København. 'Bringing Home The War' er et samarbejde mellem den britiske fotokunstner Gabrielle Farah og fotojournalisten Medyan Dairieh, som har dækket konflikter i Afghanistan, Syrien og Mellemøsten. Motiverne er fundet i det engelske landskab, men Gabrielle Farah har manipuleret små forstyrrelser ind på billederne. Det er et oplæg til samfundsdebat.

Som hun skriver på sin hjemmeside:
»Krig, mennesker på flugt og lidelse er blevet en del af vores dagligdag, men vi ser det på komfortabel afstand. Hvad kæmper og dør disse unge mænd og kvinder for i det krigshærgede Syrien, det besatte Gaza eller Afghanistan?«
Kunstneren ønsker, at billederne skal få beskueren til at stille spørgsmål ved rigtigheden af det, de ser og tror.
»I stedet for bare at være en romantisk kliché på engelskhed

viser fotografierne den moderne globale kulturs kompleksitet, diversitet og tvetydighed«, skriver hun videre.
Om billederne rent faktisk har den effekt, og om fotomanipulationerne er overbevisende, skal nok konstateres ved selvsyn. Gabrielle Farah har fotograferet siden 2009. Udstillingen har været vist i Brighton Media Centre og skal videre til et galleri i London i november. Det er den danske organisation Levende Menneskerettigheder, som er vært for udstillingen. os

“ Man kan blive overrasket over den naivitet, der rådede dengang. I dag ville vi ikke udgive bogen med dette billede, og anmelderne ville med største sandsynlighed have reageret på billedet

Ann Sköld Nilsson, chef på det svenske bogforlag Raben & Sjögren, til Dagens Nyheter, efter at flere har klaget over Pernilla Stalfelts børnebog 'Färgerna' ('Farverne'), som udkom i 2008. I bogen er farven sort illustreret med en sort figur, der gør rent, og den medfølgende tekst »sort arbejdskraft«. Bogen sælges ikke længere

Det drejer sig om det rigtige mindset

SPROG
JØRN LUND

Skal et mindre sprogsamfund som det danske klare sig, er det nødvendigt at kunne fremmedsprog. Derfor kan det undre, at der bliver skåret ned på sprogfagene på universiteter og professionshøjskoler herhjemme.

Folk udefra, som kommer til Danmark og betragter bybilledet, undrer sig ofte over, at hovedparten af butiksfacaderne er præget af engelske navne. Vi andre har vænnet os til det og ser det ikke som en national-sproglig kapitulation, men som et udslag af ønsket om blikfang og en lidt fattig form for smartness. Smartness er et ældre lån, matchfixing er af nyere dato, et ret overflodigt erstatningsord for det umiddelbart gennemskuelige udtryk *aftalt spil*, ligesom *atleter* ikke tilføjer noget nyt i forhold til *sportsfolk*. Vi havde det i forvejen i den snævrere betydning 'en udøver

af atletik', men den nye og bredere betydning er importeret fra engelsk.

Men der er andre, der sikrer brugen af dansk sprog og terminologi i administrativ prosa og politiske forhandlinger i tale og skrift. I EU-systemet er der ansat en stor skare skarpsindige sprogfolk med kompetencer i dansk og mindst et andet fremmedsprog. Mange af dem oversætter fra andre sprog, især engelsk, fransk og tysk, til dansk. Sprogtjenesterne i EU-systemet repræsenterer nok verdens største arbejdsplads for specialiserede sprogfolk, og den danske afdeling beskæftiger i hvert fald flere sprogfolk, end de danske universiteter efterhånden gør.

Det er vigtigt for dem, der politisk og administrativt varetager danske interesser, at benytte sig af disse tjenester, for de færreste har lige så stor gennemslagskraft, når de taler fremmedsprog, som når de bruger deres eget modersmål. Det er et problem, at så mange, ikke kun her i landet, tror, at de er supergode til engelsk; men det er ikke engelsk, der er verdens største hjælpesprog (lingua franca), det er dårligt engelsk.

FOR KORT TID siden var jeg sammen med en stor del af oversætterne i Luxembourg. De lever det meste af deres liv uden for det danske sprogsamfund, og min opgave var at ajourføre dem om en række af de betydelige ændringer, det danske sprog og sprogsamfund undergår, og jeg skal love for, at det var folk med gehør. Mit udbytte var ikke mindst at få indtryk af aktuelle sproglige udsigtspunkter uden for Norden.

Det kan man også få ved at besøge de mange uddannelsessteder, herunder universiteter, der over hele kloden har skoler eller institutter med undervisning i dansk. Støtten til dem herfra er begrænset, hvad man kan undre sig over i globaliseringens tidsalder, men flere udenlandske universiteter lægger vægt på at have skandinavistik, som det også hedder. Det gavner ofte at komme uden for Norden, hvis man skal erkende det nordiske sprog- og kulturfællesskab, men også hvis man vil forstå, at et mindre sprogsamfund navnlig i vore dage har brug for sikre sproglige kompetencer i fremmedsprog.

På den baggrund kan det undre, at der i øjeblikket ministeriet, hen over hovedet på universiteter og professionshøjskoler, skæres ned på de humanistiske fag, herunder sprogfagene. Københavns Uni-

versitet har altid lagt vægt på at give plads til også de sprog, man ikke er i daglig kontakt med herhjemme. I min studietid var der institutter for nordiske, germanske, romanske, klassiske og slaviske sprog, alle med undervisning i flere herhenhørende sprog, der var plads til både levende og døde sprog, man

kunne læse semitiske sprog, eskimoiske sprog, indiske og iranske sprog, arabiske sprog, japansk, kinesisk mv. Og mange spurgte dengang, hvad man skulle med f.eks. serbokroatisk og kinesisk her i landet. Få år efter blev man klogere. Der blev rift om de få, der kunne serbokroatisk, både på grund af indvandring og af hensyn til forståelsen af den politiske situation, og i dag er der stor efterspørgsel efter folk, der kan bare lidt kinesisk. Det er svært at vurdere fremtidens brugsbehov.

Et universitet har da heller ikke alene som opgave at udklække let afsættelige kandidater og kan undertiden ligefrem være et korrektiv til kortsigtet og kynisk markedstænkning. Men når det nu skal være: Kreativitet er et overbegreb og en forudsætning for konstruktiv udmøntning af tidens modebegreb *innovation*, men det er ikke det samme, det er ikke skræddersyet til markedet. Om innovation kunne man f.eks. læse i Eksportrådets seneste nummer af Eksportfokus, hvor et par succesrige iværksættere fortæller om, hvordan man i Silicon Valley repræsenterer det modsatte af janteloven og elsker folk, der som mål har at være en førende global spiller. De to kvikke fyre fik lejlighed til at tale med nogle af verdens bedste *techstartups*, som fungerede som en 'læremaskine' og en 'mental game changer'. De opnåede *funding* og fik udviklet det rigtige *mindset*.

Derved kom vi tilbage til udgangspunktet: de smarte ord. De kan måske påvirke virkelighedsopfattelsen, men ikke i sig selv ændre virkeligheden.
kultur@pol.dk

Nyfunden vikingeborg skifter navn til Borgring

KULTURARV. Da Politiken i september bragte nyheden om, at arkæologer havde fundet den femte danske vikingeborg ved Køge, kaldte vi den Vallø Borgring. Det var ifølge Museum Sydøstdanmark og ejerne af jorden, godset Vallø Stift, et passende navn. Men efter et lokalt krav om, at den skulle hedde Lellinge Borgring, har Kulturstyrelsen nu meddelt, at den skal hedde Borgring. På gamle kort, der er dukket op, var borgen indtegnet med det navn. Nyheden om fundet var i den engelske onlineudgave af The Telegraph den mest læste, delte og kommenterede. Stock

Foto: AP

Ghostbusters skifter køn

FILM. For 30 år siden hittede Dan Akroyd og Bill Murray stort som *ghostbusters* hos anmeldere og publikum verden over. Opfølgeren fem år senere vakte ikke samme begejstring, og så skulle man tro, det var det. Men nej, nu kommer 3'eren. 'Bridemaids'-instruktør Paul Feig har på Twitter annonceret, at han skal lave den nye udgave - uden de gamle kendinger, men derimod med »hyldende grinagtige kvinder«. Fint, siger den gamle *ghostbuster* Bill Murray til Toronto Star og foreslår Melissa McCarthy, Kristen Wiig, Linda Cardellini og Emma Stone. *benn*

1.464
danskere har bedt om at få slettet links fra Googles søgninger, siden 'retten til at blive glemt' trådte i kraft i maj i år, skriver Mediawatch

Spillestedet Vega bliver mere internationalt

MUSIK. Spillestedet Vega på Vesterbro i København har indgået et samarbejde med 12 andre europæiske musikscener. Meningen med samarbejdet, der hedder Liveurope, er, at flere bands på vej frem lettere får adgang til scener i hele Europa. Projektet har fået EU-støtte på 3,7 millioner kroner om året.

»Nu får vi - ud over vores kvalitative tilgang til koncertafviklingen generelt - en klat mere på paletten, så vi kan medvirke til at bringe noget af den danske musik uden for landets grænser«, udtaler Vegas direktør, Steen Jørgensen, ifølge Ritzau. os

POLITIKEN.DK I DAG

Kritik: Hvad siger anmelderne til '1864'?

Bliv opdateret på politiken.dk

RABAT PÅ MUSEUMS-BESØG

Med Politiken Plus får du rabat på indgangen til museer over hele landet. Se de udvalgte museer og læs mere om rabatordningen på politiken.dk/plus

Der tages forbehold for trykfejl.

POLITIKEN PLUS